

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, judecător – I. Dutca
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – L. Bulgac, S. Gîrbu, Gr. Dașchevici

DECIZIE

21 martie 2018

municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecător Svetlana Filincova,
Judecători – Dumitru Visternicean, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Matura Svetlana, prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, prin care a fost respinsă cererea Svetlanei Matura, depusă prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08 iunie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Loliei Morozova către Matura Svetlana cu privire la încasarea împrumutului bănesc, a dobânzii de întârziere;

și la acțiunea reconvențională a Svetlanei Matura către Morozova Lilia cu privire la declararea nulității recipisei,

c o n s t a t ă :

La 03.10.2016, Morozova Lilia a înaintat cerere de chemare în judecată către Matura Svetlana cu privire la încasarea împrumutului bănesc, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

La 27 ianuarie 2017, pârâta Matura Svetlana a înaintat acțiune reconvențională către Morozova Lilia, prin care a solicitat declararea nulității recipisei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08 iunie 2017, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 03.07.2017, avocatul Chirilenco Svetlana, în interesele apelantei Matura Svetlana, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08 iunie 2017, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii înaintate de Morozova Lilia ca neîntemeiată și de admitere a acțiunii reconvenționale înaintate

de Matura Svetlana. Totodată, în cererea de apel, apelanta a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea avocatului Chirilenco Svetlana, în interesele apelantei Matura Svetlana, privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs apelului declarat de avocatul Chirilenco Svetlana, în interesele apelantei Matura Svetlana, împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Ciocana din 08 iunie 2017 și s-a comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 676,50 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 (zece) zile din momentul recepționării încheierii.

La 01.02.2018, Matura Svetlana, prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 30 noiembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii enunțate, cu soluționarea prin decizie a problemei în fond, fiind scutită apelanta de la achitarea taxei de stat la momentul punerii pe rol a cererii de apel.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea unei încheieri prin care apelantei i s-a refuzat scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea apelului, a încălcat principiul echității procedurii civile și a îngreunat în mod inacceptabil dreptul acesteia la un proces echitabil.

Instanța de recurs constată că despre încheierea instanței de apel din data de 20.12.2017 recurenta a aflat la 13.01.2018 (f. d. 115), fiind publicată oficial la această dată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău. Alte date privind recepționarea încheierii respective de către recurentă la materialele dosarului lipsesc. Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 425 CPC, consideră recursul depus la data de 01.02.2018 în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Potrivit materialelor cauzei, avocatul Chirilenco Svetlana, în interesele apelantei Matura Svetlana, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând și scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, a fost respinsă cererea privind scutirea de la achitarea taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 676, 50 de lei, acordându-i un termen de 10 zile de la momentul recepționării încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că încheierea recurată este adoptată în concordanță cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat,

instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin urmare, Colegiul constată că apelanta la depunerea apelului împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 08 iunie 2017 nu a achitat taxa de stat.

Potrivit art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Astfel, legea admite cazuri în care instanța judecătorească, în funcție de condițiile unui participant la proces, este în drept să scutească de plata taxei de stat participantul care se încadrează în cazurile enumerate de art. 85 CPC.

În speță, apelanta a depus cererea de apel fără a achita taxa de stat, dar a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din considerentul imposibilității achitării acesteia ca consecință a stării financiare precare.

La caz, Colegiul atestă că instanța de apel corect a conchis că apelanta, înaintând cererea de apel împotriva hotărârii instanței de fond, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, însă nu a anexat careva înscrisuri probatoare în acest sens. Or, pentru a fi scutit de la plata taxei de stat apelanta urma să prezinte instanței de judecată probe pertinente și concludente, în măsura în care să confirme că situația materială este precară și nu-i permite acumularea surselor financiare suficiente pentru achitarea taxei de stat.

În același timp, Colegiul menționează că, având la bază prevederile art. 85 alin. (4) CPC, instanța de judecată dispune exclusiv de dreptul de a scuti de la plata taxei de stat, iar uzarea de acest drept este la latitudinea instanței, fiind legată doar de motivele și probele invocate de solicitant în acest sens. În așa fel, faptul că instanța de apel nu a admis cerința apelantei de scutire a plății taxei de stat, nu poate fi apreciată ca încălcare a prevederilor legale, cu atât mai mult că această soluție conține la bază motive întemeiate.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect nu a admis cerința de scutire a plății taxei de stat și nu a dat curs cererii de apel, or, apelanta nu s-a conformat dispozițiilor legale ce reglementează procedura de contestare cu apel.

În cauza SRL Tudor-Comerț vs Moldova, Curtea Europeană a reiterat că articolul 6 §1 nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție. La fel, Curtea a constatat că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârilor instanțelor de fond, instanța de apel este în drept să limiteze dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde legislației în vigoare.

În speță, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. De

altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteză că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy –Miloslavsky vs. Regatul Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de către Matura Svetlana, prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Loliei Morozova către Matura Svetlana cu privire la încasarea împrumutului bănesc, dobânzii de întârziere și la acțiunea reconvențională a Svetlanei Matura către Morozova Lilia cu privire la declararea nulității recipisei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Svetlana Filincova

Judecători

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu